

Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/174/2021
Rady Powiatu w Oławie
z dnia 17.02.2021 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ODDZIAŁYWAŃ
KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
W RODZINIE
NA TERENIE POWIATU OŁAWSKIEGO
NA LATA 2021-2026**

OŁAWA 2021

I. Wstęp

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga podjęcia wielopłaszczyznowych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez prowadzenie bezpośrednich oddziaływań korekcyjno–edukacyjnych, jak też procedur interwencyjno-prawnych.

Działania zmierzające do pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, koncentrują się głównie na pomocy osobom doznającym przemocy. Wszelkie działania wobec osób stosujących przemoc miały charakter represyjny, a ich skuteczność nie była zadowalająca. Z doświadczeń wynika, że samo ukaranie sprawcy (skazanie prawomocnym wyrokiem) bardzo rzadko przyczynia się do trwałej zmiany jego zachowania oraz poprawy funkcjonowania w rodzinie. Bardzo często pojawiają się wtedy tzw. działania odwetowe, znęcanie się nad rodziną ze zdwojoną siłą, nie kontrolowania gniewu.

Oddziaływania na sprawców przemocy, zmierzające do nauczenia ich samokontroli i wyzwolenia spod wpływu nałogowej agresywności, modelowania postaw. Temu mają służyć oddziaływania korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Uczestnicząc w Programie osoba stosująca przemoc ma okazję do zmierzenia się ze swoim problemem i uświadomienia sobie, że relacje rodzinne mogą być oparte na szacunku do drugiej osoby. Ważne jest pytanie na ile osoba, która dopuściła się zachowań przemocowych, będzie chciała skorzystać z Programu i przyjąć odpowiedzialność za własne czyny. Ta kwestia pozostaje do decyzji uczestnika Programu.

II. Podstawa prawna

Podstawą prawną do opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi:

- art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno –

edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacje osób prowadzących działania korekcyjno–edukacyjne (Dz.U. z 2011 r., nr 50, poz. 259);

•Wojewódzki Ramowy Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w województwie dolnośląskim.

Zakłada się, iż Program oddziaływań korekcyjno–edukacyjnych będzie jednym ze skuteczniejszych sposobów oddziaływań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, zawierających określone elementy i strukturę działań oraz określony w czasie. Po zakończeniu, ww. program będzie oceniony pod względem skuteczności i efektywności, poprzez monitoring zachowań osoby, która ukończyła program. W trakcie realizacji programu zakłada się współpracę z zespołem interdyscyplinarnym w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania uczestnika programu, bądź instytucjami lub osobami i/lub osobami wspierającymi te działania.

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego.

Oceniając skalę zjawiska przemocy domowej należy posłużyć się danymi statystycznymi organów ścigania a w szczególności Policji, ze świadomością, iż tzw. ciemna liczba w przypadku przestępstwa znęcania się jest bardzo duża. Ciemna liczba stanowi różnicę pomiędzy faktyczną ilością zaistniałych przestępstw, a tą ilością, która wykazana została w statystyce jako kategoria „przestępstw stwierdzonych”.

Tabela 1. Liczba prowadzonych interwencji dotyczących przemocy w rodzinie przez KPP w Oławie oraz KP w Jelczu-Laskowicach

	2018				2019			
	Oława		Jelcz-Laskowice		Oława		Jelcz-Laskowice	
	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś
Liczba przeprowadzonych interwencji przemocy w rodzinie	105		39		101		48	
Liczba interwencji ze względu na miejsce zamieszkania	53	52	22	17	53	48	30	18

Wszczęcie procedury NK	105	35	101	48
Liczba sprawców stosująca przemoc w rodzinie (ogółem)	105	39	101	39
kobiet	18	2	11	4
mężczyzn	87	37	90	43
Liczba sprawców pod wpływem alkoholu (ogółem)	49	33	40	36
kobiet	3	1	4	1
mężczyzn	46	32	36	35
Liczba interwencji na skutek, których doszło do zatrzymania w PDOZ			26	23
kobiet			1	0
mężczyzn			25	23

Tabela 2. Dane dotyczące prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne z powiatu Oławskiego.

	MOPS w Oławie	GOPS w Oławie	GOPS Domańców	MGOPS Jelcz-Laskowice	2017	MOPS w Oławie	GOPS w Oławie	GOPS Domańców	MGOPS Jelcz-Laskowice	2018	MOPS w Oławie	GOPS w Oławie	GOPS Domańców	MGOPS Jelcz-Laskowice	2019
Liczba prowadzonych NK	21	29	4	48	102	72	37	7	45	161	91	45	18	53	207
Liczba zakończonych NK	32	20	7	17	76	41	28	10	24	103	55	31	17	28	131
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	37	20	6	48	111	54	21	16	45	136	91	23	16	53	183
Liczba osób w rodzinie	108	59	24	156	347	205	65	51	93	414	223	70	53	155	501
Liczba kobiet	57	21	11	60	149	50	20	46	37	153	79	24	15	53	171

Liczba mężczyzn	47	21	10	66	144	52	2	17	35	106	76	25	15	53	169
Liczba dzieci	4	17	3	30	54	5	18	16	21	60	13	18	19	49	99
Liczba rodzin w których występuje problem alkoholowy	34	9	6	22	71	29	20	12	16	77	59	18	11	40	128
Liczba zawiadomień do prokuratury /policji	0	0	0	0	0	7	4	0	0	11	1	8	0	5	14
Liczba zawiadomień do sądu (wniosek o wgląd w sytuację rodziny)	3	9	0	2	14	9	0	0	0	9	4	4	4	10	22

Tabela 3. Dane zebrane od Prokuratury Rejonowej w Oławie

	2017	2018	2019
Liczba dochodzeń z art. 207 k.k.			Na podstawie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa 115 postępowań
zakończonych aktem oskarżenia	32	32	36
umorzonych	38	35	46
skierowane z wnioskiem o wyrok skazujący	0	0	23
	70	67	105

Tabela 4. Dane z Sądu Rejonowego w Oławie II Wydział Karny

	2017	2018	2019
Liczba postępowań z art. 207	31	30	44
zakończone wydaniem wyroku skazującego	30	25	40
umorzone	0	1	1
zakończone uniewinnieniem	0	3	0
warunkowo umorzonych	1	1	3
Kary i środki karne zastosowane wobec sprawców znęcania się:			
pozbawienie wolności	17	20	28
ograniczenie wolności	8	4	10
grzywny	5	1	2
poddanie się leczeniu odwykowemu	2	3	0
uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym	0	0	6
powstrzymanie się od zbliżenia do pokrzywdzonego	2	2	0
opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	2	3	1
poddanie się terapii-psychotherapia	2	0	0

Według nadesłanych przez Komendę Powiatową Policji w Oławie danych na terenie powiatu oławskiego (tab.1) odnotowano w 2019 r. 149 wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 par. 1 k.k., z czego przestępstw stwierdzonych było 38. W porównaniu do roku 2018, gdzie liczby te wynoszą odpowiednio 144 i 28 jest to około 30% wzrost.

W bieżącym roku (dane obejmują okres do 30.09.2020 r.) przestępstw zgłoszonych jest 57 a stwierdzonych 26. Można więc przyjąć, iż tendencja jest nadal rosnąca. W 2019 r. wszczęto 149 procedur „Niebieskiej Karty” a w 2020 roku procedur tych jest już 79.

Jak wynika z tab. nr 2, tj. *Danych dotyczących prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”* przez Zespoły Interdyscyplinarne z powiatu Oławskiego., liczba procedur „Niebieskie Karty”, które prowadzone są przez Zespoły Interdyscyplinarne z powiatu oławskiego od 2017 do 2019 roku stale rosła. W 2017 r. prowadzonych było 102 procedury „Niebieskie Karty”, w 2018 161 procedur „Niebieskie Karty” a w 2019 aż 207 procedur „Niebieskie Karty”. Należy nadmienić, iż liczba rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie od 2017 roku zwiększyła się ze 111 rodzin do 183 w tym z 54 dzieci w 2017 roku do 99 w 2019.

Natomiast z danych uzyskanych z Prokuratury Rejonowej w Oławie (tab.3) wynika, że liczba postępowań w związku z art. 207 k.k. od 2017 roku rośnie i w 2019 roku 23 sprawy kwalifikowały się do skierowania z wnioskiem o wyrok skazujący.

Dane z Sadu Rejonowego w Oławie (tab. nr.4) pokazują, że liczba postępowań z art. 207 k.k. w 2019 r. wzrosła w stosunku do 2017 r. o 13. W 2017 r. wydano wyrok skazujący w 30 postępowaniach karnych, natomiast w 2019 r. w 40. Sąd Rejonowy w Oławie stosując kary i środki karne wobec sprawców znęcania się w związku z art. 207 k.k. w 2017 r. w ogóle nie zobowiązał sprawcy przemocy w rodzinie do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym natomiast w 2019 r. skorzystał w takiej możliwości w 6 przypadkach.

Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej na terenie powiatu oławskiego prowadzony jest od 2016 roku do chwili obecnej.

W roku 2016 do programu przystąpiło 13 osób, program ukończyły 3 osoby. W 2017 roku do programu przystąpiło 8 osób, program ukończyły 3 osoby. W 2018 roku do programu przystąpiło 11 osób, program skończyły 3 osoby. W 2019 roku do programu przystąpiło 11 osób, program ukończyły 4 osoby. W 2020 roku do programu przystąpiło 7 osób, program ukończyły 4 osoby.

Jak wynika z badań większość osób doświadczających przemocy domowej to kobiety i dzieci. Dane te w pełni uzasadniają konieczność kontynuowania prowadzenia działań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej na terenie powiatu oławskiego.

IV. Cele programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy przez osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

Cele szczegółowe:

- 1.Motywowanie do zaprzestania stosowania przemocy przez osoby stosujące przemoc w rodzinie.
- 2.Zwiększenie przez sprawcę świadomości własnych przemocowych zachowań wobec członków rodziny (uświadomienie, czym jest przemoc).
- 3.Kształtowania i wydobycia pozytywnych postaw (standardów i wartości), a w szczególności poczucia odpowiedzialności za własne czyny.
- 4.Rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie.
- 5.Kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy w rodzinie.
- 6.Rozwijanie umiejętności właściwego komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy.
- 7.Podnoszenie kompetencji na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.
- 8.Uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

V. Metoda realizacji programu i jej podstawowe założenia

Zajęcia mogą być prowadzone na podstawie modelu Duluth lub w innej formie. Głównym założeniem jest pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą m.in. na celu:

- 1.rozpoznanie przez osoby stosując przemoc sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe;
- 2.opracowanie „planu bezpieczeństwa zapobiegającego użyciu siły i przemocy”;
- 3.nabywanie umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez użycia agresji.

Program korekcyjno - edukacyjny będzie prowadzony w formie spotkań grupowych i indywidualnych. Zróżnicowanie płci osób prowadzących program może stworzyć możliwość przedstawienia punktu widzenia kobiety na ten problem i modelować zachowania. Dopuszcza się prowadzenie Programu przez osoby tej samej płci.

VI. Podstawowe treści edukacyjne:

- 1.Definicja i typy przemocy aktywnej i biernej (fizyczna, psychiczna, emocjonalna, ekonomiczna, seksualna, symboliczna).
- 2.Społeczne mechanizmy przemocy (stereotypy, przekonania społeczne, mity).

3. Objawy przemocy.
4. Psychologiczne mechanizmy przemocy:
  - a) zaprzeczanie;
  - b) gry interpersonalne, manipulacje;
  - c) transmisja międzypokoleniowa.
5. Mechanizmy przemocy związanej z płcią i wiekiem.
6. Nauka umiejętności konstruowania i radzenia sobie z własnymi agresywnymi zachowaniami.
7. Definiowanie przemocy, w tym jej formy, skutki, podstawowe mechanizmy oraz mity dotyczące przemocy.
8. Cykl przemocy
9. Zrozumienie używania przemocy jako taktyki kontroli
10. Zrozumienie używania przemocy jako taktyki kontroli
11. Zakończenie używania przemocy. Asertywność- uległość- agresja
12. Definiowanie niezastraszającego zachowania; analiza zastraszania i onieśmiania
13. Zrozumienie zastraszania i onieśmiania jako taktyki kontroli
14. Zakończenie używania zastraszania i onieśmiania
15. Przemoc emocjonalna. Definiowanie szacunku. Kogo szanujesz i kto Ciebie szanuje?
16. Definiowanie zaufania i wsparcia. Izolacja jako taktyka kontrolowania
17. Przemoc wobec dzieci i jej wpływ na wzorce przywiązania. Międzypokoleniowa transmisja przemocy.
18. Sposoby radzenia sobie z przykrymi emocjami.
19. Definiowanie szczerości i odpowiedzialności. Minimalizowanie, wypierania i obwinianie jako sposoby unikania odpowiedzialności za własne czyny.
20. Rozumienie minimalizowania, zaprzeczania i obwiniania jako taktyki kontroli. Omówienie sposobów wypierania.
21. Zaprzestanie używania minimalizacji, zaprzeczania i obwiniania. Praca nad poprawą stosunków z najbliższymi i innymi ludźmi.
22. Poprawa relacji z najbliższymi, w tym członkami rodziny.
23. Przemoc seksualna. Definiowanie szacunku seksualnego.
24. Rozumienie używania przemocy seksualnej jako techniki kontroli.
25. Zakończenie stosowania przemocy seksualnej. Intymność i miłość. Definiowanie

partnerstwa, analizowanie męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i wykorzystywania dzieci.

26. Rozumienie używania męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i wykorzystywania dzieci jako taktyki kontroli.

27. Nazywanie i wyrażanie emocji. Asertywność.

28. Definiowanie negocjacji i sprawiedliwości. Sztuka aktywnego słuchania. Analiza wymuszania i grożenia.

29. Zrozumienie wymuszania i grożenia jako taktyki kontroli.

30. Zasady zdrowego rozwiązywania sporów i tzw. sprawiedliwej kłótni.

31. Przemoc wobec dzieci. Karcenie dzieci. Wpływ krzywdzenia w dzieciństwie na późniejsze życie.

32. Bierna (pasywna) przemoc.

33. Przypomnienie technik zapobiegających zachowaniom przemocowym. Plany bezpieczeństwa.

33. Zakończenie. Podsumowanie programu.

34. Ankiety ewaluacyjne.

VII. Adresaci programu

Uczestnicy programu będą rekrutowani spośród osób (mężczyzn), wobec których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” na terenie powiatu oławskiego.

Zakłada się ponadto udział osób wobec, których zastosowano środki probacyjne po skazaniu ich za przestępstwa z art. 207 § 1 k.k., w tym nadzór kuratora oraz osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do programu oraz osoby, które same zgłoszą się na zajęcia.

Zajęcia grupowe poprzedzone są konsultacjami indywidualnymi służącymi m.in. wstępnej diagnozie sytuacji osoby i wprowadzeniu do zajęć grupowych.

W programie korekcyjno - edukacyjnym nie mogą brać udziału osoby chore psychicznie oraz uzależnione od alkoholu i środków odurzających, które nie przeszły podstawowego cyklu terapii w tym zakresie. Udział w programie jest bezpłatny.

Warunkiem uczestnictwa w programie jest uznanie przez osobę stosującą przemoc faktu jej stosowania. Uczestnicząc w Programie sprawca przemocy ma okazję do zmierzenia się ze swoim problemem i uświadomienia sobie, że relacje rodzinne mogą być oparte na szacunku do drugiej osoby. Ważne jest pytanie na ile osoba, która dopuściła się zachowań przemocowych, będzie chciała skorzystać z Programu

i przyjąć odpowiedzialność za własne czyny. Ta kwestia pozostaje do decyzji uczestnika Programu.

Przyjęcie do programu będzie potwierdzone zawarciem kontraktu, który sporządza prowadzący program. Kontrakt zawiera:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się za udział w Programie,
- zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych,
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.

Zaliczenie udziału w programie wymaga od uczestnika programu uczestnictwa w minimum 80% zajęć.

Fakt uczestnictwa w Programie osób dobrowolnie zgłaszających się jest objęty tajemnicą.

Osobom kończącym uczestnictwo w Programie nie wydaje się zaświadczeń ani certyfikatów chyba że Sąd, Kurator, czy inny podmiot pisemnie wnioskować będzie o taką informację, wówczas trener powinien opracować informacje nt. uczestnika Programu, którą następnie realizator przekazuje do odpowiedniej instytucji.

Informacja może zawierać frekwencję, aktywność i ocenę postępów uczestnika.

Na wniosek osoby, która zakończyła program, bądź instytucji nadzorującej może zostać wydana informacja o ukończeniu programu korekcyjno- edukacyjnego lub o liczbie godzin, w których uczestniczył sprawca przemocy.

Za kryterium ukończenia Programu przez uczestnika przyjmuje się: frekwencję w zajęciach, aktywność, współpracę, oddawanie na czas prac domowych, pracę nad sobą.

VIII. Realizacja programu

1. Czas realizacji

Jedna edycja programu trwa minimum 60 godzin (zajęcia grupowe). Zajęcia grupowe odbywać się będą 1 raz w tygodniu. W praktyce długość cykli korekcyjno- edukacyjnych będzie uzależniona od rodzaju i specyfiki grupy sprawców.

Dodatkowo na każdego uczestnika przeznaczona będzie minimum 1 godzina zajęć indywidualnych.

2.Sposób realizacji

Zajęcia grupowe poprzedzone będą 1 godzinnymi konsultacjami (zajęcia indywidualne), przypadającymi na uczestnika Programu, które służą m. in. wstępnej diagnozie sytuacji uczestnika i wprowadzeniu do zajęć grupowych.

Dodatkowe spotkania indywidualne mogą być realizowane w przerwach między zajęciami grupowymi, jeśli będzie wymagać tego sytuacja uczestnika.

Zakłada się pracę w systemie otwartym, w grupie o zmiennym składzie osobowym, pracującym w systemie minimum jednej sesji indywidualnej oraz 20 sesji grupowych (przy założeniu, że jedna sesja trwać będzie 3 godziny. Długość sesji może być dłuższa niż trzy godziny–w zależności od pracy grupy.

3.Realizatorzy

Głównym realizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, które przy realizacji zadania będzie korzystać ze wsparcia Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Oławie, Prokuratury, Komendy Powiatowej Policji, ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Oławskiego oraz Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych.

IX. Źródła finansowania

Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez powiat. Środki finansowe na realizację i obsługę programów korekcyjno-edukacyjnych dla powiatu oławskiego zapewnia budżet państwa lub organizator może pozyskać z innych źródeł.

X.Monitoring i ewaluacja

Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, polegają one na:

-przeprowadzeniu badania ankietowego wśród uczestników zakwalifikowanych do programu, dotyczącego postaw wobec przemocy, przed rozpoczęciem programu

oraz po zakończeniu działań korekcyjno–edukacyjnych przez podmiot realizujący część szkoleniową,

-monitorowaniu sytuacji rodzin sprawców przemocy w rodzinie - informacje uzyskane od policji, kuratorów, pracowników socjalnych, asystentów rodziny (właściwych ze względu na miejsce zamieszkania) i innych osób, które zostały wskazane przez uczestnika zajęć do kontaktu. Monitoring prowadzony będzie przynajmniej raz w roku do 3 lat, po ukończeniu przez osobę programu korekcyjno– edukacyjnego.

Monitoring przeprowadza osoba prowadząca program, inna osoba lub podmiot wyznaczony do tego zadania.

XI. Zagrożenia realizacji programu

Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, to ułożony w określonym czasie ciąg działań zmierzających do wybranej, grupy odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, ludzkich i finansowych. Realizacja założeń programowych wiąże się nierozzerwalnie z ryzykiem wystąpienia zjawisk czy działań, które mogą mieć negatywne skutki dla przebiegu całego programu lub jego poszczególnych części.

Najistotniejsze zagrożenia wiążą się z brakiem wystarczającej ilości zewnętrznych środków finansowych, od których realizacja programu jest zależna.

Ponadto, zagrożeniem dla Programu może być brak dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w jego działaniach i brak możliwości Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie do wyegzekwowania ich udziału.

XII. Podsumowanie

Program powstał w odpowiedzi na przepisy prawne i zapotrzebowanie społeczne, jest także następstwem zapisów zawartych w materiałach instruktażowych dla podmiotów prowadzących programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie przygotowany przez Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w związku ze współpracą Wojewody Dolnośląskiego z przedstawicielami jednostek realizujących programy korekcyjno – edukacyjne na terenie województwa dolnośląskiego, a także będzie kompatybilny z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie powiatu oławskiego na lata 2021–2026. Oddziaływania korekcyjno–edukacyjne

wobec osób stosujących przemoc w rodzinie będą prowadzone w formie programów, działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. Podstawowym celem tych wszystkich działań jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie, a także jej zminimalizowanie. Powodzenie realizacji programu w warunkach wolnościowych jest zależne od pozyskania uczestników skazanych na karę pozbawienia wolności w zawieszeniu lub sprawców przemocy zgłaszających się dobrowolnie. Działania kuratorów i policji mające na celu mobilizację skazanych do udziału w programie mogą okazać się niewystarczające. Konieczne jest nakładanie przez sąd na skazanych obowiązku uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno–edukacyjnych, jako warunku zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności za przestępstwa przeciwko rodzinie. Potrzebę oddziaływań korekcyjno–edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie zdiagnozowano na podstawie informacji uzyskanych od wszystkich instytucji w powiecie oławskim mających styczność oraz zajmujących się problematyką zachowań o znamionach przemocy.